

Kontrollutvalget i Grong kommune.

KLAGE PÅ BEHANDLING AV KONSESJONSSAK FORMO/DUUN.

Klagen omhandler kommunens behandling av sak om konsesjon med vilkår for eiendommene Formo nordre 24/3 og Duun 21/2 og 21/7. Feiden mellom Sverre Tyldum og Grong kommune har pågått i mange år. Til slutt har gårdbrukeren anket så mange ganger at Fylkesmannen og Direktoratet meddelte at saken ikke kunne ankes videre. Vedtakene er for lengst rettskraftige, men Grong kommune og Statsforvalteren har ikke satt dem ut i livet. Dette står i motstrid til det andre konsesjonssøkere opplever.

I saksdokumenter datert 30.06.2017 står blant annet følgende: *«Fylkesmannen finner å anføre at en vanskelig kan anse at boplikten på eiendommen Formo nordre kan anses oppfylt ved at De bor på eiendommen Tyldum store som eies av Deres far. Dette blant annet fordi eiendommen Formo nordre og Tyldum store ikke er å anse som en driftsenhet etter jordlovens §12, p.g.a. den store geografiske avstand som er mellom eiendommene (ca. 32 km) og det forhold at eiendommene ligger i forskjellige kommuner»*. I 2019 overtok Sverre Tyldum også Tyldum store. I september 2018 meldte Tyldum flytting til Formo nordre. Han flyttet uten kone og barn, og ingen har sett ham bo på gården. Ca. 2 år senere meldte han flytting til Duun men han blir heller ikke observert som bosatt her. Hele tiden bodde han derimot sammen med kone og barn på Tyldum store. I det vedlagte vedtaket finnes mer om detaljene. Tyldum har med dette vedtaket personlig boplikt på enten Formo nordre eller Duun.

Gjennom årene er det inngitt mange bekymringsmeldinger for manglende dyrevelferd til Mattilsynet. Da Tyldum ikke bebor eiendommene i Grong får ikke dyrene stell / tilsyn mer enn 1 gang pr. dag i strid med dyrevelferdsloven som krever minimum 2. Dyra er også tapere i denne saken.

I Grunnlovens § 98 står følgende: «Alle er like for loven, intet menneske må utsettes for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling». I dette tilfellet blir gardbrukeren særbehandlet. Tyldum sa i media før konsesjonsbehandling at han aldri ville bosette seg i Grong. Kan Høylandet og Grong kommune overprøve eller ignorere vedtak som også er gjort i høyere instans som landbruksdirektøren og direktoratet?

Hvordan Grong kommune og fylket skal føre en god kontroll og likebehandle konsesjonssøkere er nedfelt i rundskriv M-1/ 2021 som omhandler konsesjon, priskontroll og boplikt.

Etter folkeregisterloven § 5-1 (s. 21) er hovedregelen at personer registreres med bosted der vedkommende regelmessig tar sin døgnhvile. Personer som bor skiftevis på 2 eller flere steder, regnes ifølge rundskriv M-1 -2021 som bosatt der de tar sin overveiende døgnhvile i løpet av enhver tolv månedersperiode. Bor eierens familie et annet sted, og familien består av barn i skolepliktig alder, regnes hele familien etter reglene om folkeregistrering som bosatt der resten av familien bor selv om eieren faktisk bor på eiendommen. I forskrift 14. juli 2018 nr. 1201 til folkeregisterloven (folkeregisterforskriften) § 5-1-1 regnes midlertidig opphold med mindre enn 6 måneders varighet ikke som bosetting på oppholdsstedet med mindre oppholdsstedet er personens eneste bostedsmessige tilknytning i dette tidsrom. § 4.8. forteller om brudd på boplikt som er nærmere beskrevet i punkt 10.2.2.

Kontroll og oppfølgingsoppgaver pålegges generelt kommunen og statsforvalteren. Etter den

forpliktelsen har de 2 etatene plikt til å følge med at f.eks. boplikten blir oppfylt. For å lette dette arbeidet har departementet utarbeidet sjekklister som er vedlagt dette rundskriv (M-1 2021). I dette tilfellet gikk erververen ut bredt i media før konsesjonsbehandling og sa at han ikke ville bosette seg i Grong. Selv en slik situasjon gjorde ikke at Grong Kommune og Fylkesmannen og senere Statsforvalteren følte at dette medførte behov for oppfølging. På side 51 er det beskrevet litt om departementets utarbeidete sjekklister. Hadde disse blitt brukt hadde en hatt oversikt.

I § 10.2.2 på s.52 er det beskrevet brudd på lovbestemt boplikt. Landbruksmyndighetene skal undersøke om eieren er bosatt på eiendommen ifølge folkeregistreringa. *«Når ettårsfristen er ute skal landbruksmyndigheten undersøke om eieren er registrert bosatt på eiendommen ved å henvende seg til skattekontoret eller ved en eventuell direkte nettilgang til folkeregistret. Kommunen skal avhengig av hva registeropplysningene viser, henvende seg til eieren med forespørsel om vedkommende eier er bosatt på eiendommen. Kommunens oppfølgingsansvar innebærer at den i løpet av 5-årsperioden med lovbestemt boplikt, regelmessig må undersøke om boplikten er overholdt. Dette skjer ved å undersøke om eieren er registrert bosatt på eiendommen»*. Det er også lett å følge med om eieren skatter til Grong kommune, om barna går på skole her og andre registreringer som er vanlige i samfunnet. I dette tilfellet har ikke eieren gjort noe for å bosette seg i Grong, men er i praksis bosatt på Tyldum store, noe som ikke skal være mulig da momentet er avgjort i klagebehandlinga i 2017. Se vedlegg og tidligere i dette brevet. Kommunen og Statsforvalteren skal føre kontroll med at vilkår som er satt i konsesjonen blir overholdt.

I folkeregisterloven er det ikke begrensninger for offentlig myndighet når det gjelder tilgang til opplysninger om hvem som bebor en eiendom, i § 9-2 omhandler det retting av feil i registeret. Registreringsmyndigheten skal rette registreringen når det foreligger en åpenbar registreringsfeil eller når registreringsgrunnlaget er feil. Registreringsmyndigheten kan om nødvendig kreve politiets bistand til å innhente opplysninger etter denne loven. Som en ser er det mange muligheter til å føre kontroll med om lovene blir fulgt, men det krever at kommune og fylke følger med de personene det gjelder.

Kommunestyrerepresentant Steinar Sæternes hadde 17.11.2022 blant annet en interpellasjon i Grong kommunestyre der han bl.a. spurte ordføreren om Sverre Tyldum skattet til Grong.

Ordføreren nektet å svare med henvisning til personvernet. Interpellanten fikk ikke noen opplysninger som kunne belyse en sak som har pågått i over 10 år.

Det følgende avsnittet gjengir Steinar Sæternes sin interpellasjon: «Interpellasjon fra rep. Sæternes (SV) til ordfører Kjølstad Grande i kommunestyremøte 17/11 2022.

Bonde Sverre Tyldum, Høylandet, er gitt konsesjon på to store gårder i Grong, Formo og Duun, og driver disse. Det har i ettertid kommet opplysninger om at han har overtatt heimgården på Høylandet, Tyldum store. Dermed oppstår det en rekke spørsmål angående konsesjonslovens krav til erverver når det gjelder boplikt :

- +Er Sverre Tyldum fast bosatt på en av eiendommene i Grong?
- +Er Sverre Tyldum folkeregistrert i Grong?
- +Skatter Sverre Tyldum til Grong kommune?
- +Hvor bor familien til Sverre Tyldum?

Jeg er som kommunestyrerepresentant konsesjonsgiver og opptatt av at disse spørsmålene blir oppklart.

Hva vil ordfører Kjølstad Grande gjøre for å få avklart om Sverre Tyldum oppfyller konsesjonslovens krav vedrørende erverv av eiendom?

Når slike avklaringer foreligger, bes ordføreren fremlegge dokumentasjon på dette i kommunestyret».

Representanten Sæternes hadde følgende kommentar i kommunestyremøtet:

-Jeg er ansvarlig konsesjonsgiver og må melde at jeg er opprørt over at smartness og juks skal trumfe vedtatt lovverk.

- Det er også opprørende at andre som har søkt og fått konsesjon på bruk i Grong har måttet justere

seg for å etterleve lovverket – og de har gjort det. Ser ikke ordføreren at slike ting viser ulik behandling. Jeg sitter med Lovdatanotater som helt klart gir kommunen verktøy til å ettergå uklarheter omkring handtering av konsesjonsbestemmelsene. Slik saken er handtert både i Grong og på Høylandet kan det se ut som noen holder handa si over saken.

- Jeg er gjort kjent med at det er levert flere meldinger til Mattilsynet om manglende dyrehold/velferd på bruka i Grong, men det skal vel også holdes unna offentlig debatt. Jeg skjemmes på vegne av flertallet av politikerne i Grong som stilltiende lar saken gå uten noen reaksjon.

- Dette var mitt innlegg i kommunestyret angående saken 17 /11 2022. Jeg ble imøtegått av ordføreren med at dette var en sak som ikke skulle behandles – var i tvil om det prinsipielt var en politisk sak, sa hun. Så det kan se ut til at smartness og juks trumfer lovlige vedtak. Det er mildt sagt uheldig for flertallet i Grong kommunestyre og deres omdømme når det gjelder rettferdig og lik behandling av konsesjonssøkere».

Steinar Sæternes (sign.)